

Identifikace a jednání podnikatele

Identifikační znaky podnikatele

Obchodní firma

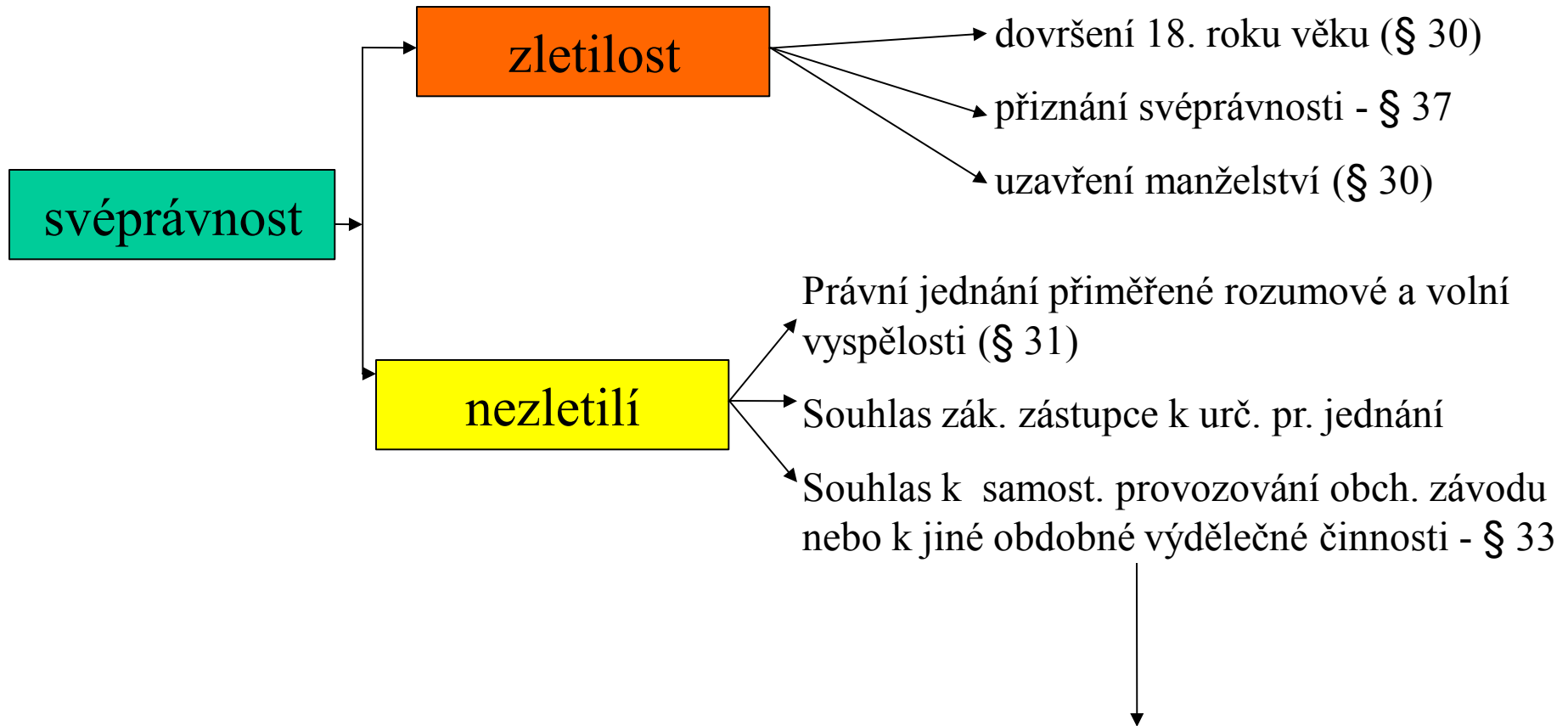
Sídlo (§ 429)

Předmět podnikání (činnosti)

Určení osob oprávněných podnikatele zavazovat a určení způsobu, jakým se tak děje

Povinnost uvádět na obchodních listinách a při dálkovém přístupu jméno, sídlo, údaje o zápisu do veřejného rejstříku a IČ (§ 435).

Jednání fyzické osoby

K platnosti souhlasu se vyžaduje přivolení soudu

Souhlas nahrazuje podmínku věku stanovenou jiným právním předpisem

Jednání podnikatelů – fyzických osob

Přímé jednání

→ Svěprávná a zletilá fyzická osoba sama

→ Nezletilá fyzická osoba sama (souhlas k samostatnému provozování obch. závodu nebo k jiné obdobné výdělečné činnosti) - § 33

→ osoba s přiznanou svěprávností – § 37

Nepřímé jednání - zastoupení

zastoupení

smluvní

→ Zmocněnec na základě plné moci - § 441

→ Prokurista - § 450

zákonné

→ Vedoucí odštěpného závodu - § 503

→ Pověřená osoba - § 430 odst. 1
(pozor na § 166)

opatrovnictví

→ Opatrovník - § 465

Nezmocněné jednatelství

→ Jednání jiné osoby v provozovně podnikatele, ochrana dobré víry třetích osob - § 430 odst. 2

Jednání právnické osoby

zastoupení

Statutární orgán - § 164
Pozor na § 163

Zákonné nebo smluvní
zastoupení ?

zastoupení

smluvní

zákonné

opatrovnictví

zmocněnec na základě plné
moci - § 441

Zaměstnanci - § 166
Člen nebo člen orgánu nezapsaného do
veřejného rejstříku

Opatrovník k hájení práv a
spravování záležitostí - § 486
§ 165

- Statutární orgán nemá
dostatečný počet členů

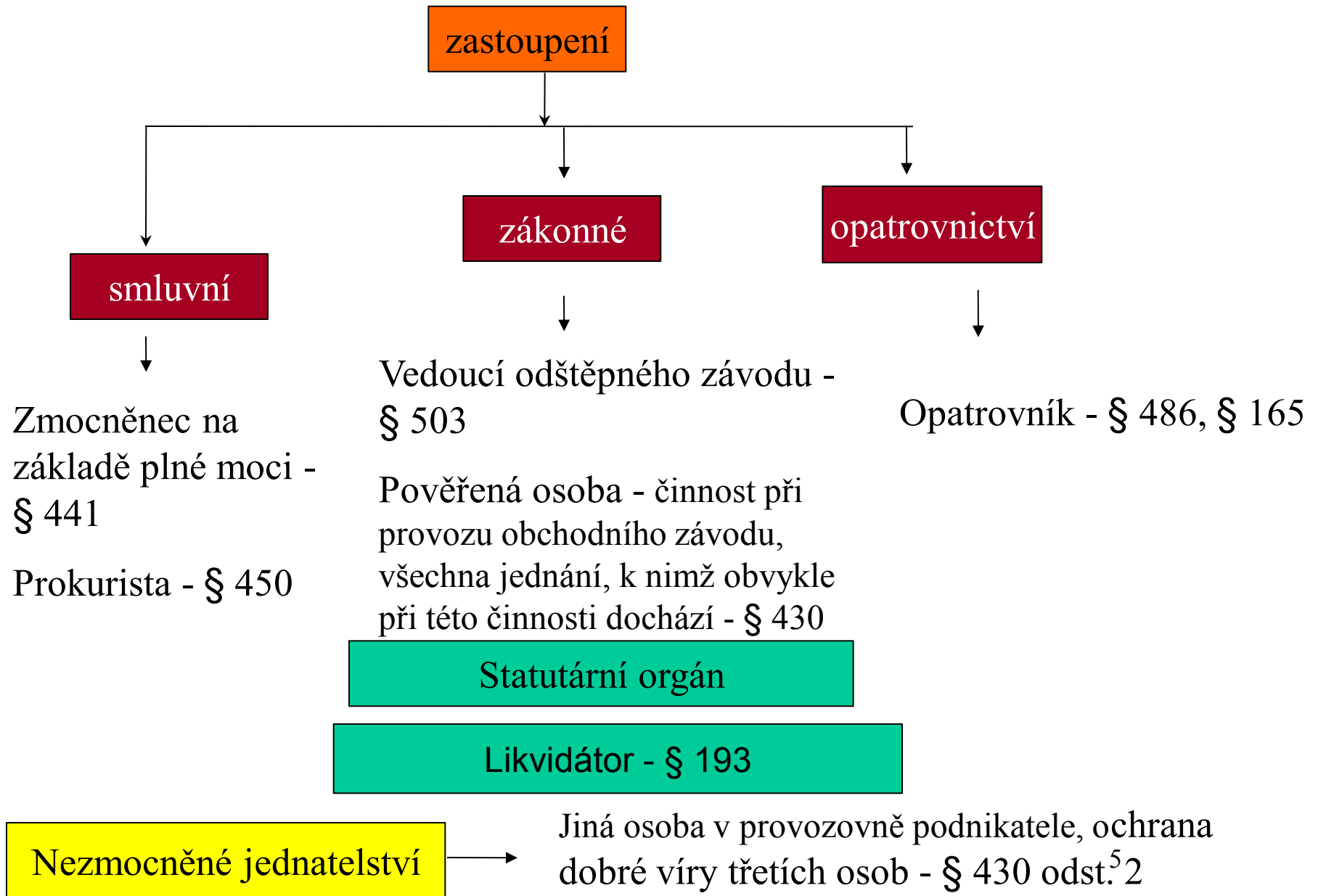
- Zájmy člena statutárního
orgánu jsou v rozporu se
zájmy PO a PO nemá jiného
člena statutárního orgánu
schopného ji zastupovat

V rozsahu obvyklém vzhledem k zařazení nebo
funkci

likvidátor

→ PO v likvidaci, jednání jen v rozsahu
podle povahy a cíle likvidace

Jednání podnikatele – právnické osoby

Statutární orgán jako zástupce právnické osoby - podnikatele

Východiska

- Právnické osoby jsou fikce, proto jednají prostřednictvím svých zástupců
- Rozsah oprávnění zastupovat: ve všech záležitostech - § 164 odst. 1, nutno odlišovat od vnitřní rozhodovací působnosti - § 163
- Způsob zastupování: podle toho, zda je statutární orgán pouze jedincem nebo zda má více osob - orgán kolektivní.

způsob jednání určí zakladatelské právní jednání

zapisuje se do veřejného rejstříku

pokud neurčeno a nezapsáno, jedná každý člen samostatně

možnost zmocnění uvnitř kolektivního orgánu

- překročení jednatelského oprávnění je z povahy věci vyloučeno, ale může se vyskytnout problém jednání mimo zapsaný způsob: § 440
- účinky jednání vůči třetím osobám a vnitřní jednatelské omezení: § 166 odst. 2, ale pozor pro obchodní korporace platí speciální úprava v § 47 ZOK

29 Odo 198/2002

Smlouvu o koupi cenného papíru uzavřel jménem společnosti její jednatel, který dle zápisu v obchodním rejstříku nebyl oprávněn činit jménem společnosti právní úkony samostatně, ale pouze spolu s dalším jednatelem. Jestliže tedy učinil projev vůle směřující k uzavření smlouvy sám, nelze takový

projev vůle považovat za projev vůle společnosti, neboť nebyl učiněn způsobem, kterým jedná statutární orgán společnosti. Smlouva o koupi cenného papíru tedy nebyla platně uzavřena. Na tom nic nemění to, zda druhá

účastnice smlouvy byla či nebyla v dobré víře, neboť žádný právní předpis pro takový případ možnost namítat dobrou víru nepřipouští.

Případy, kdy společenská smlouva či stanovy určují, že jménem společnosti jedná více jednatelů společně, nelze považovat za omezení jednateleškého oprávnění ve smyslu ustanovení § 133 odst. 2 obch. zák., neboť v tomto případě jde o určení způsobu jednání jménem společnosti podle ustanovení § 133 odst. 1 obch. zák.

V odůvodnění rozhodnutí odvolací soud uvedl, že se žalobkyně v projednávané věci domáhá zaplacení požadované částky jako náhrady škody, která jí měla vzniknout tím, že Ing. Jiří Bednařík, její společník a bývalý jednatel, bez souhlasu jejích dalších dvou jednatelů uzavřel dne 3. května 2000 dohodu se společností ČKD Vagónka Studénka, a. s., jíž společnosti prominul úroky z prodlení a smluvní pokuty. Tím měl porušit ustanovení článku VI. společenské smlouvy, podle kterého byl výkon funkce jednatelů omezen tak, že „ve věcech jiných smluv s předmětem plnění v ceně vyšší než 300.000,- Kč je k rozhodnutí o právním úkonu a jednání za společnost navenek zapotřebí souhlasu nejméně tří jednatelů“.

Určuje-li posuzované ustanovení

společenské smlouvy, že „ve věcech jiných smluv s předmětem plnění v ceně vyšší než 300.000,- Kč je k rozhodnutí o právním úkonu a jednání za společnost navenek zapotřebí souhlasu nejméně tří jednatelů,“ lze, vzhledem k tomu, že dovolatelka má (a vždy měla) zapsáno v obchodním rejstříku, že „jednatelé jsou oprávněni jednat samostatně jménem společnosti ve všech věcech, zastupovat ji navenek, podepisovat právní akty za společnost, a to každý samostatně“, souhlasit se závěrem, který vyplývá z odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu, že uvedené ustanovení neupravuje způsob jednání (a tedy i podepisování) jménem společnosti, ale vnitřní omezení jednatelského oprávnění (§ 133 odst. 2 obch. zák.), a proto z něj nevyplývá, že smlouvu podléhající tomuto ustanovení, musí uzavřít (podepsat) tři jednatelé, ale to, že s právním úkonem musí souhlasit nejméně tři jednatelé.

Statutární orgány obchodních korporací

veřejná obchodní společnost

všichni společníci,
kteří splňují požadavky
§ 46 ZOK

komanditní společnost

všichni komplementáři, kteří
splňují požadavky § 46 ZOK

společnost s ručením omezeným

jednatel nebo více jednatelů

Akciová společnost

představenstvo nebo
statutární ředitel

družstvo

představenstvo

Prokura

Prokuristou může být jen fyzická osoba

Rozsah jednatecké působnosti

všechny právní úkony, k nimž dochází při provozu obch. závodu

nezahrnuje zatěžování a zcizování nemovitostí

Vznik prokury

udělením ze strany podnikatele, nutný
zápis do obchodního rejstříku

Zánik prokury

odvolání podnikatelem

výpověď prokuristou

smrt prokuristy

dohoda podnikatele a prokuristy

převodem nebo pachtěm závodu

Prokura - pokračování

Zásady výkonu prokury

- prokurista není oprávněn přenést prokuru na jinou osobu nebo další prokuru udělit
- prokura může být udělena více osobám - způsob jejich jednání potom určuje podnikatel, pokud neurčí, může jednat každá z nich samostatně
- omezení prokury vnitřními pokyny nemá účinky vůči třetím osobám
- prokurista vykonává prokuru s péčí řádného hospodáře (§ 454 a § 159 odst. 1)
- při podpisu připojí údaj, že jedná jako prokurista
- možná je filiální prokura
- možnost společného jednání člena statutárního orgánu a prokuristy – judikatura nepřipouští (VS Praha 14 Cmo 184/2014)
- překročení rozsahu prokury - § 446

Úpravě prolnutí jednání člena statutárního orgánu s jednáním prokuristy brání též **limity jednání prokuristy**, jak vyplývají z citovaného § 450 o. z., kdy prokura je koncipována jako zvláštní druh smluvního zastoupení v rozsahu právních jednání, ke kterým dochází při provozu obchodního závodu, zatímco jednatelské oprávnění statutárního orgánu je podle § 164 odst. 1 o. z. neomezené. Míňení odvolatele, že se v případě, kdy prokurista jedná spolu s jednatelem, neuplatní omezení prokury dle § 450 odst. 1 o. z., nemá v platné právní úpravě oporu. Předmětné společné jednání člena statutárního orgánu a prokuristy odporuje též **§ 163 o. z.**, podle něhož je statutárnímu orgánu společnosti přiznána veškerá působnost, pokud ji zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jejímu jinému orgánu. K tomu lze dodat, že prokurista není orgánem společnosti. Konečně v neprospěch společného jednání člena statutárního orgánu spolu s prokuristou vyznívá též **výčet údajů zapisovaných do obchodního rejstříku**, kdy § 25 odst. 1 písm. g) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob upravuje samostatně zápis statutárního orgánu zapsané osoby, včetně způsobu, jak za právnickou osobu jedná a § 25 odst. 1 písm. i) z. v. r. upravuje zápis prokury a prokuristy, a to včetně způsobu, jakým jedná. Odvolací soud je toho názoru, že vázanost jednání člena statutárního orgánu na jednání prokuristy může být realizována **toliko jako vnitřní omezení jednatelského oprávnění statutárního orgánu či prokury** v rámci úpravy obsažené v § 47 ZOK a § 453 o. z. To je však jiný případ, než do obchodního rejstříku zapisovaný způsob jednání statutárního orgánu za danou právnickou osobu. (VS Praha 14 Cmo 184/2014)

Jednání osoby pověřené výkonem určité činnosti

§ 430 OZ

Zásady úpravy

- osoba byla podnikatelem pověřena při provozu závodu určitou činností - pověření může vyplývat z pracovní smlouvy, vnitřních organizačních předpisů, ze zvyklosti v dané korporaci
- pověřená osoba je oprávněna vykonávat všechna právní jednání, k nimž při dané činnosti dochází
- druh jednání vyplývá z obchodních zvyklostí, kdy se např. s určitou pozicí ve vnitřní organizaci závodu podnikatele spojuje realizace určitých právních jednání (odbyt, zásobování, reklamace)
- osoba se nezapisuje do rejstříku ani nemá plnou moc
- překročení jednatelského oprávnění: podnikatele takové jednání zavazuje, není vázán pouze tehdy, pokud třetí osoba z okolností případu věděla nebo musela vědět, že jednající překračuje svoje oprávnění

Jednání cizí osoby v provozovně podnikatele

Ochrana dobré víry třetích osob - podnikatele jednání zavazuje, pokud třetí osoba byla v dobré víře, že jedná s oprávněnou osobou.